

Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 40113-04-444/60
Podgorica 17. septembar 2013. godine

I Z V J E Š T A J

O IZVRŠENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI POKRETA ZA PROMJENE ZA 2012. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, septembar 2013. godine

Državna revizorska institucija je na osnovu člana 4 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 23 Zakona o finansiranju političkih partija izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene za 2012. godinu. Revizija je planirana i obavljena sa ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom regulativom, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije(br 01-359 od 14.08.2013.godine) na preliminarni Izvještaj DRI broj 40113-04-444/24 od 19.07.2013. godine, a u skladu sa članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije Kolegijum u sastavu Dragiša Pešić, rukovodilac Kolegijuma - član Senata i dr Branislav Radulović, član Kolegijuma - član Senata usvojio je

Konačan izvještaj

o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu

Pokreta za promjene

M I Š LJ E NJ E

Revizijom je utvrđeno da ne postoje materijalno značajne greške ili značajna odstupanja kod zvanično prezentiranih finansijskih izvještaja Pokreta za promjene za 2012. godinu, ali su utvrđene određene nepravilnosti i propusti u dijelu evidentiranja blagajničkog poslovanja i obračuna i isplate poreskih obaveza po osnovu autorskih honorara i ugovora o zakupu. Partija nije realizovala veći broj preporuka koje je DRI dala u Izvještaju za 2011. godinu, pa shodno navedenom Kolegijum nadležan za predmetnu reviziju izražava ***uslovno mišljenje.***

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja konstatovane su sledeće nepravilnosti i propusti koji su uticali na izražavanje uslovnog mišljenja i to:

1. *Partija je isplatu naknada po osnovu autorskih honorara i ugovora o djelu u iznosu od 151.020,00€ vršila gotovinski iz blagajne shodno zaključenim ugovorima uz koje su priložene priznanice o preuzimanju gotovine i u istim je prezentirano da se isplata naknada vršila mjesečno u ugovorenim iznosima za period važenja ugovora. Navedene priznanice ne sadrže broj ugovora na osnovu kojeg je vršena isplata, datum preuzimanja gotovine kao ni lične podatake (JMB) lica koje je preuzelo gotovinu. Uvidom u blagajničku dokumentaciju (dnevnik blagajne) utvrđeno je da su sve isplate evidentirane na dan 31.12.2012. godine što ukazuje da nije vršeno hronološko evidentiranje izvršenih isplata iz blagajne po ovom osnovu.*

2. *Partija nije izvršila uplatu poreskih obaveza u iznosu od 21.263,99€ na isplaćene naknade po osnovu autorskih honorara i ugovora o zakupu što nije u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.*

3. *Partija nije realizovala preporuku iz 2011. godine koja se odnosi na smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne po osnovu autorskih honorara i drugih naknada jer je u 2012. godini gotovinski iz blagajne isplatila iznos od 179.267,54€, što je za 87% više u odnosu na 2011. godinu.*

4. *Partija takođe nije realizovala ni preporuku koja se odnosi donošenje opštih i posebnih akata i donošenje Finansijskog plana.*

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelik u Sektoru IV

_____

Rukovodilac Kolegijuma DRI
Dragiša Pešić

_____

član Senata DRI

S A D R Ž A J

I OPŠTI PODACI 5

1. PRAVNI OSNOV 5
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI 5
3. FINANSIRANJE PARTIJE 6
4. PREDMET REVIZIJE 6
5. CILJ REVIZIJE 6

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 7

6. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA 7
7. POSLOVNE KNJIGE 7
8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 8
8.1. Bilans stanja 8
8.1.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza 8
8.1.2. Obrtna imovina 8
8.1.3. Potraživanja 9
8.1.4. Novčana sredstva na žiro računima 9
8.1.5. Blagajničko poslovanje 9
8.1.6. Kapital 11
8.1.7. Obaveze 11
8.2. BILANS USPJEHA (RAČUN PRIHODA I RASHODA) 11
8.2.1. Prihodi 12
8.2.1.1. Prihodi iz budžeta CG 13
8.2.1.2. Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave 13
8.2.1.3. Prihodi od priloga 13
8.2.1.4. Ostali prihodi 13
8.2.1.5. Prihodi od članarina 13
8.2.1.6. Prihodi od kamata 13
8.2.2. Rashodi 14
8.2.2.1. Obračun i isplata zarada 15
8.2.2.2. Troškovi autorskih honorara i ostalih naknada 15
8.2.2.3. Troškovi materijala 16
8.2.2.4. Troškovi goriva i energije 16
8.2.2.5. Troškovi reprezentacije 16
8.2.2.6. Troškovi amortizacije 16
8.2.2.7. Troškovi telefona, registracije, osiguranja i prevoza 16
8.2.2.8. Troškovi tekućeg održavanja 16
8.2.2.9. Troškovi zakupa poslovnog prostora 17
8.2.2.10. Troškovi reklame i propagande 17
8.2.2.11. Troškovi intlektualnih usluga, štampe i ostalih neproizvodnih usluga 17
8.2.2.12. Troškovi platnog prometa 17
8.2.2.13. Troškovi komunalnih usluga 17
8.2.2.14. Troškovi kamata po kreditima 18
8.2.2.15. Troškovi stipendija i ostali nematerijalni troškovi 18
8.2.2.16. Troškovi naknada za puteve 18
8.2.2.17. Rashodi iz ranijih godina 18

III REALIZACIJA PREPORUKA IZ 2011. GODINE 19

I OPŠTI PODACI

1. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg izvještaja i poslovanja partije sadržan je u:

- *Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list RCG" br. 28/04, 27/06 i 78/06 i "Sl. list CG" br. 15/07);*
- *Zakonu o finansiranju političkih partija („Službeni list CG" broj 49/08; 49/10 40/11; 42/11; 60/11; 01/12);*
- *Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2012. godinu (br. 4011-06-1398 od 24.12.2012. godine);*
- *Odluci Kolegujuma IV nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113-04-3444, od 17.04.2013 godine).*

Postupci revizije sprovedeni su u skladu sa:

- *Međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima za reviziju javnog sektora (INTOSAI standardi);*
- *Uputstvom o metodologiji rada Državne revizorske institucije;*
- *Poslovnikom Državne revizorske institucije ("Sl. list RCG" br. 50/07).*

.

2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI

Pokret za promjene u daljem tekstu (PzP) osnovan je 13.06.2006. godine kao politička partija (organizacija). Upisan je Registar političkih partija 08.08.2006. godine Rješenjem br. 02-3652/06. Skraćeni naziv političke partije (organizacije) je PzP. Sjedište Pokreta za promjene je u Podgorici.

Pokret za promjene je samostalna politička Partija (organizacija) slobodnih i odgovornih članova/članica, koja se zalaže za: bogatu i pravednu državu Crnu Goru utemeljenu na moralnim i duhovnim vrijednostima, Crnu Goru kao ekološku oazu Evrope, zaustavljanje rasprodaje crnogorske imovine, nove političare s novim idejama i jasnom vizijom, jačanje konkurentnosti, uvođenje novih tehnologija, ulazak u Evropsku Uniju, bolji položaj svih slojeva društva, a posebno penzionera i osoba s invaliditetom kojima je opšta pomoć i podrška najpotrebnija.

Organi Pokreta za promjene su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Nadzorni odbor, Sud časti i Direktor. Članovi svih organa se biraju na period od četiri godine. Skupština je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo Partije. Partiju predstavlja i zastupa Predsjednik.

Skupština
Skupština je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo partije.

Glavni odbor
Glavni odbor je najviši organ upravljanja partije između dvije Skupštine.

Predsjedništvo
Presjedništvo partije je političko-izvršni organ partije. Predsjednik/ca Partije saziva sjednice, predsjedava Predsjedništvom i rukovodi njegovim radom.

Predsjednik/ca
Predsjednik/ca Partije je političko-izvršni organ Partije, rukovodi Predsjedništvom i brine o poštovanju i ostvarivanju strateških interesa Partije.

Partija ima najmanje dva potpredsjednika Potpredsjednike na predlog Predsjednika, bira i razrešava Skupština Partije, na period od 4 godine, sa mogućnošću reizbora.

Nadzorni odbor
Kontroliše prihode Partije i njihovu upotrebu; kontroliše upravljanje imovinom koja je u vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaže po drugom osnovu; podnosi izvještaj o kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru Partije, podnosi izvještaj Skupštini Partije i donosi poslovnik o svom radu.

Direktor Partije
Direktor rukovodi Sekretarijatom Partije, nadzire njegov rad i obavlja finansijske poslove po ovlašćenju Predsjednika/ce Partije. Direktor je odgovoran za finansijsko poslovanje Partije.

3. FINANSIRANJE PARTIJE

Za svoj rad i aktivnosti Partija finansijska sredstva obezbjeđuje putem: članarine, dobrovoljnih priloga, prihoda od imovine, budžeta, legata, drugih izvora, u skladu sa Zakonom.

Iznos članarine utvrđuje Predsjedništvo Partije.

Glavni odbor donosi Finansijski plan Partije, na predlog Predsjedništva Partije. Predsjedništvo Partije odlučuje o rasporedu finansijskih sredstava i njihovog doznačavanja organizacionim oblicima Partije. Predsjednik/ca Partije i Direktor po ovlašćenju Predsjednika/ce Partije su nalogodavci za korišćenje finansijskih sredstava Partije. Nadzorni odbor Partije vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava

4. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Pokreta za promjene (PzP) za 2012. godinu i usklađenost poslovanja iste sa zakonskom regulativom.

5. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije bio je provjeriti sledeće:

- *istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,*
- *primjenu zakona i drugih propisa vezanih za organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,*
- *pravilnost sticanja prihoda,*
- *pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjera da li su finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke,*
- *pravilnost izvršenja drugih transakcija.*

II UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

6. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA

Revizijom je utvrđeno da je Partija članom 42 Statuta utvrdila da unutrašnju kontrolu finansijskog poslovanja Partije vrši Nadzorni odbor i da je za materijalno - finansijsko poslovanje odgovoran direktor Partije.

Revizijom je utvrđeno da Partija nije donijela Finansijski plan za 2012. godinu iako je bila u obavezi shodno članu 31 Statuta da isti donese do kraja 2011. godine. Takođe je utvrđeno da Nadzorni odbor nije podnio izvještaj o izvršenoj unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru.

Revizijom je utvrđeno da Partija osim Statuta i Programa rada nije donijela ostala opšta i posebna akta kao naprimjer Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o materijalno - finansijskom poslovanju itd.

7. POSLOVNE KNJIGE

Partija kao neprofitna organizacija za 2012. godinu bila je dužna shodno članu 23 Zakona o finansiranju političkih partija („Sl. list CG" broj 49/08; 49/10; 40/11, 60/11, 01/12), voditi računovodstvenu evidemciju o prihodima i rashodima po porijeklu visini i strukturi prihoda i rashoda u skladu sa propisima Ministarstva. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji Partija koja ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Organizaciju računovodstvenih poslova pravna lica uređuju opštim aktom u skladu sa zakonom. Pravno lice dužno je da registruje sve poslovne transakcije i vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godinu obezbjeđivala sledeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne. Partija je poslovne knjige vodila po Kontnom planu za privredna društva, a računovodstvene evidencije zasnivala na obračunskoj osnovi.

U glavnoj knjizi su obezbijeđene evidencije imovine (stalne i obrtne), kapitala, obaveza, prihoda i rashoda. U blagajni se vodi blagajničko poslovanje i evidentiranje se vrši u dnevniku blagajne. U knjizi inventara se vodi imovina po rednom broju, vrsti osnovnog sredstava ali bez iskazane nabavne, otpisane i sadašnje vrijednosti.

8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Partija shodno Zakonu o finansiranju političkih partija („Sl. list CG" broj 01/12), godišnji završni račun podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12), Partija je Godišnji finansijski izvještaj za 2012.godinu dostavila DRI u zakonskom roku i na sledećim obrascima:

- *Bilans stanja - na Obrascu BS;*
- *Bilans uspjeha - na obrascu BU;*
- *Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;*
- *Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;*
- *Statistički Aneks.*

8.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja iskazana je vrijednost imovine (aktiva), i vrijednost izvora sredstava (pasiva) u iznosu od po 267.661,00€. U aktivi bilansa stanja je prikazana imovina Partije i to: stalna imovina u iznosu od 34.403,00€ i obrtna imovina 233.258,00€ (potraživanja 220.548,00€ i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 12.710,00€). U pasivi su prikazani izvori sredstava i to: kapital u iznosu od 112.352,00€ (neraspoređena dobit 160.083,00€ i gubitak 47.731,00€), odložene poreske obaveze u iznosu od 9.505,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 145.804,00€. Revizijom je utvrđeno da je u glavnoj knjizi Partije na poziciji odloženih poreza iskazan iznos od 11.686,76€, a da kratkoročne obaveze iznose 143.622,81€.

8.1.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza

Odlukom o popisu br. 97-1/12 od 12.12.2012. godine Partija je formirala komisiju za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2012.godine čija je obaveza bila da izvrši popis imovine i obaveza i sačini Izvještaj o popisu i isti dostavi organu upravljanja zajedno sa popisnim listama na usvajanje. U postupku revizije je utvrđeno da je popisna komisija izvršila popis osnovnih sredstava Glavnog odbora i opštinskih odbora i isti sa zbirnim popisnim listama dostavila na usvajanje Predsjedništvu Partije, koje je donijelo Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu dana 25.01.2013.godine. U navedenom Izvještaju su prezentirani i podaci o ptraživanjima i obavezama sa stanjem na dan 31.12.2012.godine. Uvidom u prezentirane izvještaje i poslovne knjige Partije utvrđeno je da vrijednost stalne imovine (osnovna sredstva) sa stanjem na dan 31.12.2012.godine po nabavnoj vrijednosti iznosila 184.220,35€, otpisnoj 149.817,08€ i sadašnjoj vrijednosti 34.403,27€.Takođe je utvrđeno da je Partija u 2012.godini obezbjeđivala evidentiranje osnovnih sredstava u exel tabelama i to po vrsti, vrijednosti (nabavnoj, ispravci i sadašnjoj vrijednosti), lokaciji i grupi osnovnih sredstava. Imovinu Partije čini kompjuterska i kancelarijska oprema, vozila i sitan inventar. Partija je u 2012.godini nabavila računarske opreme i sitnog inventara u iznosu od 2.057,23€.

8.1.2. Obrtna imovina

Obrtna imovina iskazana u poslovnim knjigama Partije iznosi 233.258,00€ i istu čine potraživanja od kupaca u iznosu od 219.937,19€, potraživanja za date avanse u iznosu od 610,00€ i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 12.710,00€.

8.1.3. Potraživanja

U poslovnim knjigama Partija je iskazala potraživanja od kupaca u iznosu od 219.937,19€ i ista se odnose na potraživanja od opština za redovno finansiranje Partije na lokalnom nivou. Sva potraživanja su potvrđena putem konfirmacija izuzev potraživanja od Glavnog Grada Podgorica u iznosu od 171.036,00€ koje je osporeno kao neosnovano dopisom br. 05-402/12-1039 od 10.02.2012. godine. Partija je pokrenula tužbu protiv Glavnog Grada Podgorica radi naplate navedenog potraživanja. Izuzev potraživanja od Glavnog Grada Podgorica, najveća potraživanja odnose se na: potraživanja od opštine Budva u iznosu od 14.161,30€, opštine Kolašin u iznosu od 8.930,44€, opštine Andrijevica u iznosu od 8.178,32€, opštine Nikšić u iznosu od 7.091,45€, opštine Berane u iznosu od 5.332,20€ i potraživanja od ostalih opština u ukupnom iznosu od 5.207,48€.

8.1.4. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini imala otvorene račune kod sledećih poslovnih banaka: Podgoričke banke, Crnogorske komercijalne banke, Erste banke, NLB banke i Hipo Alpe Adria banke. Stanje depozita na računima kod poslovnih banaka na dan 01.01.2012.godine iznosilo je 9.665,29€, a na 31.12.2012. godine 12.709,56€.

Stanje gotovine na računima koje je evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju koje je iskazano u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banka (bančini izvodi) na pomenute datume.

8.1.5. Blagajničko poslovanje

*U postupku revizije je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje u okviru jedne blagajne. Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je tokom 2012.godine, za potrebe blagajne sa žiro računa podignuta gotovina u iznosu od 177.029,39€ i da je iz blagajne isplaćen iznos od **179.267,54€** Gotovina u blagajni na dan 01.01.2012. godine iznosila je 2.238,15€, a na dan 31.12.2012. godine nije bilo gotovine blagajni.*

U narednoj tabeli dat je pregled isplaćenih troškova iz blagajne.

R/B	OPIS IZDATAKA	IZNOS	%
1	Ugovori o djelu i autorski honorari	151.020,00	84,24%
2	Ugovori o zakupu	1.457,84	0,81%
2	Ino dnevnice	1.315,80	0,73%
3	Domaće dnevnice	3.236,00	1,81%
4	Troškovi goriva	297,71	0,17%
5	Troškovi prevoza na službenom putu	12.675,16	7,07%
6	Smještaj i ishrane na službenom putu	1.673,70	0,93%
7	Troškovi reprezentacije	5.850,81	3,26%
8	Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala	491,87	0,27%
9	Troškovi stipendija	800,00	0,45%
10	Ostali troškovi	448,65	0,25%
UKUPNO		**179.267,54**	**100,00%**

Isplate iz blagajne vršene su po osnovu troškova službenih putovanja u zemlji u iznosu od 3.236,00€, službenih putovanja u inostranstvo u iznosu od 1.315,80€, troškova prevoza na službenom putu u iznosu od 12.675,16€, troškova smještaja na službenom putu u iznosu od 1.673,70€, troškova goriva u iznosu od 297,71€, troškova reprezentacije u iznosu od 5.850,81€, troškova autorskih honorarara u iznosu od ***151.020,00€****, troškova zakupa u iznosu od 1.457,84€, troškva kancelarijskog i potrošnog materijala u iznosu od 491,87€, troškova stipendija u iznosu od 800,00€ i ostalih troškova u iznosu od 448,65€. Revizijom je utvrđeno da je isplata naknada po osnovu autorskih honorara i naknada po ugovoru o djelu izvršena na osnovu zaključenih ugovora uz koje su priložene potvrde o preuzimanju gotovine. U navedenim potvrdama je precizirano da se isplata naknada vršila mjesečno u ugovorenim iznosima za period važenja ugovora, na priloženim potvdama nema broja ugovora na osnovu kojeg je vršena isplata, datuma o preuzimanju gotovine kao ni ličnih podataka (MB) lica koje je preuzelo gotovinu. Uvidom u blagajnički dnevnik utvrđeno je da su sve isplate evidentirane po ovom osnovu na dan 31.12.2012. godine što ukazuje da nije vršeno hronološko evidentiranje blagajničkih transakcija.*

- ***Potrebno je da Partija vrši hronološko evidentiranje gotovinskih isplata iz blagajne i da isplate po osnovu autorskih honorara i ugovora o djelu vrši na žiro račune lica angažovanih po ovom osnovu. Takođe je potrebno da Partija jasno razgraniči poslove koji se plaćaju kao autorski honorari i poslove koji se isplaćuju po ugovoru o djelu.***

U ukupno gotovinski isplaćenim troškovima najveće učešće imaju troškovi autorskih honorara i isti učestvuju sa 84,24%. Revizijom je utvrđeno da po osnovu autorskih honorara shodno zaključenim ugovorima sa licima zaduženim za realizaciju aktivnosti Partije po opštinskim odborima i mjesnim odborima isplaćen iznos od ***134.297,84€****, a na ime administrativno tehničke podrške opštinskim odborima isplaćen je iznos od* ***18.180,00€****. Uvidom u zaključene ugovore nije se moglo utvrditi da li su angažovana lica u radnom odnosu ili se nalaze na evidenciji ZZZ CG što ima uticaja na način obračuna poreskih obaveza. Revizijom je utvrđeno da su na isplaćene naknade obračunate poreske obaveze (porez i prirez) i iste su iskazane u poslovnim knjigama. Kod većine ugovora obračun poreskih obaveza je izvršen na način kao da su izvršioci zaposlena lica o čemu nijesu prezentirani dokazi. Takođe je utvrđeno da je gotovinski iz blagajne po osnovu troškova dnevnica za službena putovanja isplaćen iznos od 4.551,80€ (ino dnevnice 1.315,80€ i dnevnice u zemlji 3.236,00€), a po osnovu troškova prevoza na službenom putu iznos od 12.675,16€. Od ukupnih troškova prevoza na službenom putu iznos od 10.361,37€ isplaćen je po osnovu naknade za upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe.*

Troškovi reprezentacije isplaćeni su gotovinski iz blagajne u iznosu od 5.850,81€ i isti se odnose na troškove ugostiteljskih usluga (hrana i piće). Revizijom je utvrđeno da je dio gotovinski isplaćenih troškova reprezentacje u iznosu od 2.184,50€ pravdan nefiskalnim računima.

Troškovi zakupa poslovnog prostora isplaćeni su u iznosu od 1457,84€ shodno zaključenim ugovorima sa fizičkim licima za zakup poslovnog prostora za potrebe dva opštinska odbora (mjesečna zakupnina iznosi 200€).

Gotovinski iz blagajne isplaćeni su troškovi goriva u iznosu od 297,71€, troškovi kancelarijskog materijala u iznosu od 491,07€, troškovi stipendija u iznosu od 800,00€ i ostali troškovi (taksi prevoz, održavanje kompijuterske opreme, higijena, troškovi traekta i tunela i sl.) u iznosu od 448,65€. Isplata navedenih troškova vršena je na osnovu odgovarajuće dokumentacije.

8.1.6. Kapital

*Shodno prezentiranim podacima u Bilansu stanja ukupni kapital Partije na dan 31.12.2012. godine iskazan je u iznosu od **112.755,00€** i isti čini neraspoređena dobit iz ranijih godina u iznosu od 160.083,00€ i gubitak iz 2012. godine u iznosu od 47.731,00€. Iskazani gubitak je umanjio neraspoređenu dobit tako da je kapital Partije na dan 31.12.2012.godine iskazan u iznosu od 112.755,00€.*

8.1.7. Obaveze

*Shodno prezentiranim podacima u glavnoj knjizi ukupne obaveze Partije sa stanjem na dan 31.12.2012. godine iznosile su **143.622,81€** i iste se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 84.349,94€ (ino dobavljačima u iznosu od 10.095,00€ i dobavljačima u zemlji u iznosu od 74.299,98€) i ostale kratkoročne obaveze u iznosu od 59.227,87€. Ostale obaveze su iskazane po osnovu poreskih obaveza na isplaćene naknade po osnovu autorskih honorara i ugovora o zakupu u iznosu od **21.263,99€**, obaveze po osnovu kamata u iznosu od 1.436,76€ i obaveze po osnovu nastalih troškova u izbornoj kampanji u iznosu od 36.527,12€.*

Revizijom je utvrđeno da se najveći dio iskazanih obaveza prema dobavljačima odnosi na neizmirene obaveze iz prethodnih godina po osnovu medijskih usluga u toku izborne kampanje na lokalnom nivou u iznosu od 65.726,37€, obaveze prema ino dobavljaču u iznosu od 10.095,00€ i obaveze za vodu, struju, telefone i sl. u iznosu od 8.573,62€.

8.2. BILANS USPJEHA (RAČUN PRIHODA I RASHODA)

*Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi Partije u 2012.godini iznose **392.579,00€,** a odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 310.624,00€, prihode iz i budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 80.255,00€, prihode od priloga u iznosu od 800,00€, ostale poslovne prihode u iznosu od 879,77€ i prihode od kamata u iznosu od 21,21€. Ukupno ostvareni rashodi iznose **440.310,00€,** a odnose se na rashode zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda u iznosu od 73.348,00€, troškove amortizacije i rezervisanja u iznosu od 29.776,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 335.040,00€ i finansijske rashode u iznosu od 2.146,00€. Finansijski rezultat (gubitak) iskazan je kao razlika prihoda i rashoda u iznosu od **47.731,00€.***

Od ukupno iskazanih prihoda iznos od 310.555,45€ se odnosi na prihode iz redovnog poslovanja, a iznos od 82.025,00€ na prihode za finansiranje izbornih kampanja. Od ukupno iskazanih rashoda iznos od 318.760,41€ odnosi se na rashode iz redovnog poslovanja, a iznos od 121.552,00€ se odnosi na troškove izbornih kampanja.

Predmet ove revizije su prihodi i rashodi za redovno poslovanje Partije.

8.2.1. Prihodi

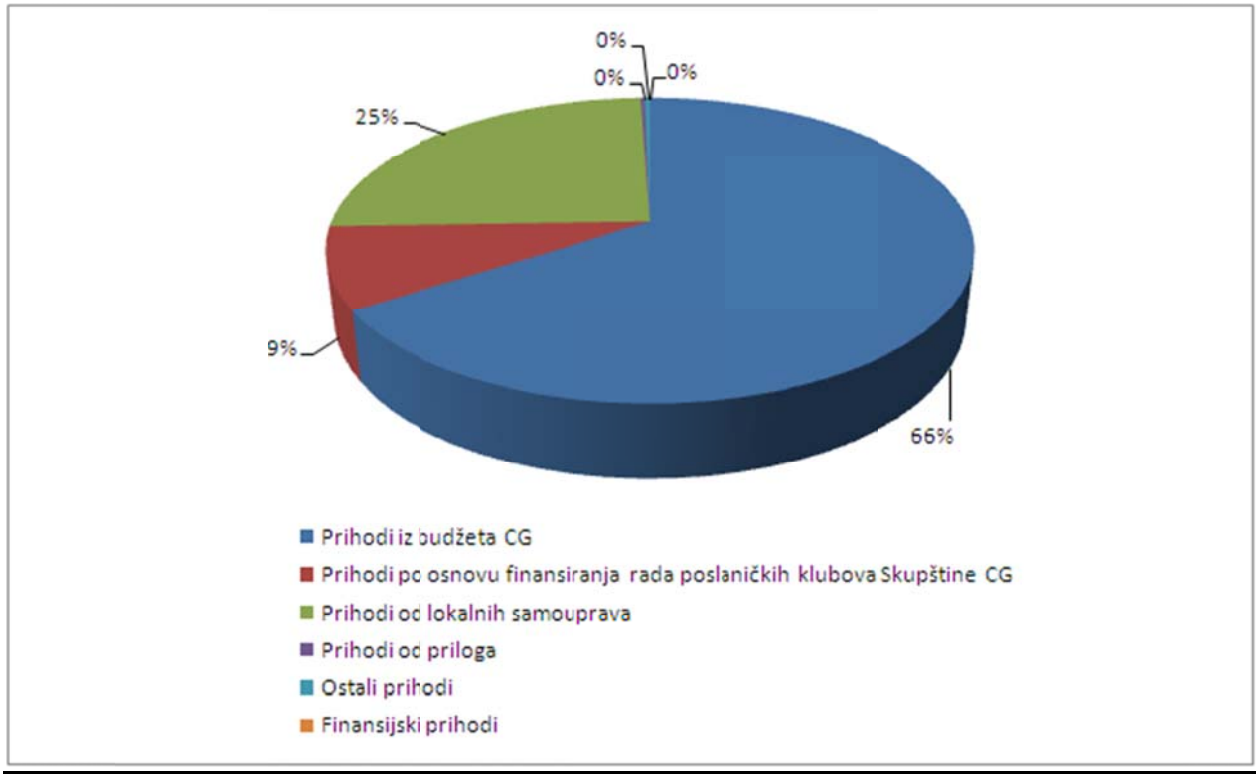
Način sticanja prihoda partije propisan je odredbama Zakona o finansiranju političkih partija.

Partija je u 2012.godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode za redovno poslovanje u iznosu od 310.555,45€. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 231.308,46€, od kojih se iznos od 26.787,07€ odnosi na prihod po osnovu finansiranja rada poslaničkog kluba, prihod iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu 77.546,31€, prihode od donacija u iznosu od 800,00€, ostale prihode u iznosu od 879,47€ i finansijske prihode u iznosu od 21,21€.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda u 2011. i 2012. godini za redovno poslovanje Partije:

R/B	Vrsta prihoda	Iznos za 2011. godinu	Učešće %	Iznos za 2012. godinu	Učešće %
1	Prihodi iz budžeta CG	191.367,11	57,95%	204.521,39	65,86%
2	Prihodi po osnovu finansiranja rada poslaničkih klubova Skupštine CG	24.048,00	7,28%	26.787,07	8,63%
3	Prihodi od lokalnih samouprava	114.431,10	34,65%	77.546,31	24,97%
4	Prihodi od priloga	400,00	0,12%	800,00	0,26%
5	Ostali prihodi	0,00	0,00%	879,47	0,28%
6	Finansijski prihodi	0,00	0,00%	21,21	0,01%
Ukupno		**330.246,21**	**100,00%**	**310.555,45**	**100,00%**

U nastavku dat je grafički prikaz ostvarenih prihoda za redovno poslovanje po strukturi i učešću istih u ukupnim prihodima:

8.2.1.1. Prihodi iz budžeta CG

*Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012.godini iz Budžeta CG ostvarila prihode u iznosu od **204.521,39€.** Prihodi iz državnog budžeta ostvareni su shodno odredbama člana 4 Zakona o finansiranju političkih partija kojim su propisana prava i način ostvarivanja sredstava iz Budžeta za redovno godišnje finansiranje rada političkih stranaka.*

*Osim sredstava koja su Partiji opredijeljena za redovan rad iz budžeta CG, Partiji su opredijeljena i sredstva za finansiranje poslaničkih klubova shodno Odluci Administrativnog odbora Skupštine CG. Sredstva su izvršena iz Budžeta Skupštine CG – Program Administracija, u iznosu od **26.787,07€** (mjesečno 2.250,00€). **Revizijom je utvrđeno da je licima angažovanim u poslaničkom klubu Partije vršena isplata naknada po Ugovoru o djelu što ukazuje da ova sredstva nijesu namjenski utrošena i da nijesu pravilno obračunate poreske obaveze.***

8.2.1.2. Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

*Revizijom je utvrđeno da je Partija Shodno Zakonu o finansiranju političkih partija i osvojenim odborničkim mandatima u 2012.godini iz budžeta jedinica lokalne samouprave ostvarila prihod u iznosu od **77.546,31€.***

8.2.1.3. Prihodi od priloga

*Partija je u 2012.godini ostvarila prihode od priloga u iznosu od **800,00€**. Navedeni prihodi ostvareni su po osnovu uplate priloga od fizičkih lica.*

8.2.1.4. Ostali prihodi

*Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od **879,47€** i odnose se na prihode iz ranijih godina.*

8.2.1.5. Prihodi od članarina

Partija je Statutom utvrdila obavezu plaćanja članarine, međutim Glavni odbor Partije donio je Odluku kojom se članovi Partije oslobađaju plaćanja članarine, pa po ovom osnovu Partija nije ostvarila prihode.

8.2.1.6. Prihodi od kamata

*Partija je u 2012. godini ostvarila prihod po osnovu kamata na deponovana sredstva po viđenju na računima kod poslovnih banaka u iznosu od **21,21€**.*

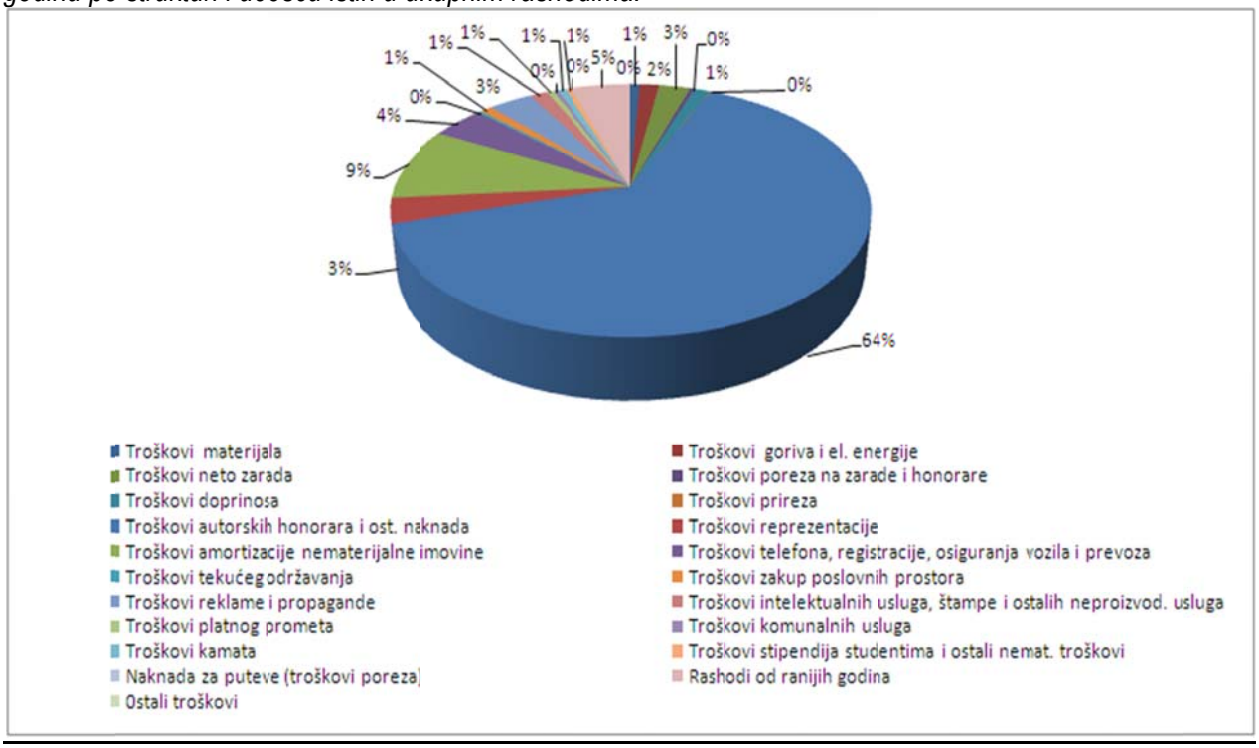
8.2.2. Rashodi

*Partija je u 2012. godini ostvarila rashode za redovno poslovanje u iznosu od **318.760,41€,** a isti su u 2011.godini ostvareni u iznosu od 206.135,92€*

Dat je uporedni pregled ostvarenih rashoda iz redovnog poslovanja u 2011 i 2012. godini:

R/B	Naziv troška	Iznos 2011.	% učešća	Iznos 2012.	% učešća
1	Troškovi materijala	948,18	0,46%	2.487,02	0,78%
2	Troškovi goriva i el. energije	7.472,98	3,63%	4.966,41	1,56%
3	Troškovi neto zarada	7.411,53	3,60%	8.019,00	2,52%
4	Troškovi poreza na zarade i honorare	997,62	0,48%	1.077,30	0,34%
5	Troškovi doprinosa	3.835,57	1,86%	4.108,20	1,29%
6	Troškovi prireza	147,10	0,07%	161,46	0,05%
7	Troškovi autorskih honorara i ost. naknada	99.574,57	48,31%	203.371,06	63,80%
8	Troškovi reprezentacije	5.671,32	2,75%	10.316,06	3,24%
9	Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	30.088,71	14,60%	29.775,77	9,34%
10	Troškovi telefona, registracije, osiguranja vozila i prevoza	6.258,77	3,04%	13.316,60	4,18%
11	Troškovi tekućeg održavanja	1.746,00	0,85%	960,89	0,30%
12	Troškovi zakup poslovnih prostora	5.145,07	2,50%	3.001,37	0,94%
13	Troškovi reklame i propagande	1.048,48	0,51%	11.011,57	3,45%
14	Troškovi intelektualnih usluga, štampe i ostalih neproizvod. usluga	6.677,51	3,24%	4.487,50	1,41%
15	Troškovi platnog prometa	1.004,64	0,49%	1.699,65	0,53%
16	Troškovi komunalnih usluga	981,12	0,48%	1.155,60	0,36%
17	Troškovi kamata	19.687,40	9,55%	2.148,83	0,67%
18	Troškovi stipendija studentima i ostali nemat. troškovi	6.154,66	2,99%	1.652,50	0,52%
19	Naknada za puteve (troškovi poreza)	0,00	0,00%	211,50	0,07%
20	Rashodi od ranijih godina	0,00	0,00%	14.832,12	4,65%
21	Ostali troškovi	1.284,29	0,62%	0,00	0,00%
Ukupno:		**206.135,92**	**100,00%**	**318.760,41**	**100,00%**

U nastavku Izvještaja je dat grafički prikaz ostvarenih rashoda iz redovnog poslovanja za 2012. godinu po strukturi i učešću istih u ukupnim rashodima:

Shodno prezentiranom tabelarnom pregledu ukupno ostvareni rashodi odnose se na: troškove materijala, goriva i energije, bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca, autorskih honorara i ostalih naknada, troškove fiksnih i mobilnih telefona, troškove zakupnina, troškove amortizacije, troškove reprezentacije, troškovi reklame i propagande, računovodstva, revizije i usluge štampe, troškovi platnog prometa, troškovi školarine, troškovi komunalnih usluga i troškovi kamata po kreditima. U ukupno ostvarenim rashodima najveće učešće imaju rashodi po osnovu autorskih honorara i ostalih naknada i isti učestvuju sa 63,80% u ukupnim rashodima za redovno poslovanje partije.

8.2.2.1. Obračun i isplata zarada

Revizijom je utvrđeno da se zasnivanje radnog odnosa u Partiji vršilo zaključivanjem ugovora o radu sa zaposlenima. Ugovori su zaključivani shodno Zakonu o radu i Opštem kolektivnom ugovoru. Ugovorom su precizirana prava i obaveze zaposlenih i utvrđeni koeficijenti za obračun zarada. Prosječan broj zaposlenih u Partiji tokom 2012. godine bio je 5. Partija nije donijela akt o unutrašnoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Revizijom je utvrđeno da se obračun poreza i doprinosa na zarade zaposlenih vršio u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

*Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2012. godini na ime bruto zarada i doprinosa na teret poslodavna isplatila iznos od **13.351,35**€ i to na ime neto zarada iznos od 8.019,00€, poreza u iznosu od 1.077,30€, doprinosa na teret zaposlenog iznos od 2.872,59€, doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 1.220,86€ i po osnovu prireza na porez 161,60€.*

8.2.2.2. Troškovi autorskih honorara i ostalih naknada

*Troškovi autorskih honorara i ostalih naknada iskazani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od **203.371,06€.** Ovi troskovi se odnose na autorske honorare i naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 183.975,04€ i na ostale naknade u iznosu od 19.396,02€. Troškovi autorskih honorara i naknada po ugovorima o djelu se odnose na neto naknade u iznosu od 168.945,00€, na porez na naknade u iznosu od 13.134,43€ i na prirez na porez u iznosu od 1.742,08. Revizijom je utvrđeno da je od ukupno isplaćenih neto nakada po osnovu ugovora o autorskim honorarima gotovinski iz blagajne isplaćen iznos od 151.020,00€, a preko žiro računa iznos od 17.725,00€. Isplata autorskih honorara vršena je po osnovu zaključenih ugovora za pružanje administrativno – tehničke podrške, izradu i unos u baza podataka za potrebe Opštinskih odbora, anketiranje građana, konsultantske usluge, i sl. Revizijom je utvrđeno da Partija nije izmirila poreske obaveze u iznosu od 21.263,99€ po osnovu isplaćenih naknada za autorske honorare i naknada za zakup poslovnog prostora.*

- ***Partija shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica je dužna da prilikom isplata naknada po osnovu autorskih honorara i ugovora o zakupu obračuna, obustavi i uplati poreske obaveze.***

Ostale naknade se odnose na troškove službenih putovanja i isti su objašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje Partije.

8.2.2.3. Troškovi materijala

*Ukupni troškovi materijala i sitnog inventara ostvareni su u iznosu od **2.487,02€.** Ovi troškovi se odnose na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 373,08, potrošnog materijala u iznosu od 1.120,94 i troškovi materijala za održavanje vozila u iznosu od 993,00€. Od navednih troškova iznos od 1.995,28€ plaćen je sa žiro računa shodno ispostavljenim fakturama dobavljača, a troškovi u iznosu od 492,00€ plaćeni su gotovinski iz blagajne.*

8.2.2.4. Troškovi goriva i energije

*Troškovi goriva i električne energije iskazani su u poslovnim knjigama u iznosu **4.966,41€** od kojih se na troškove goriva odnosi 297,71€, a na troškove električne energije iznos od 4.668,70€. Revizijom je utvrđeno da je isplata navedenih troškova vršena sa žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača.*

8.2.2.5. Troškovi reprezentacije

*Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od **10.316,06€,** po osnovu pruženih ugostiteljskih usluga. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi u iznosu od 4.465,25€ plaćeni sa žiro računa Partije na osnovu faktura dobavljača, a iznos od 5.850,81€ plaćen je gotovinski iz blagajne.*

8.2.2.6. Troškovi amortizacije

*Troškovi amortizacije iskazani su u poslovnim knjigama Partije u iznosu od **29.775,77€,** a odnose se na troškove obračunate godišnje amortizacije na osnovna sredstva shodno utveđenim amortizacionim stopama.*

8.2.2.7. Troškovi telefona, registracije, osiguranja i prevoza

*Troškovi telefona u poslovnim knjigama iskazani su u iznosu od od **13.316,60€** i isti se odnose na troškove fiksnih i mobilnih telefona u iznosu od 11.710,70€, troškove osiguranja vozila u iznosu od 826,66€ i troškove prevoza u iznosu od 779,24€. Revizijom je utvrđeno da je isplata navedenih troškova vršena na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača.*

8.2.2.8. Troškovi tekućeg održavanja

*Troškovi tekućeg održavanja iskazani su u iznosu od **960,89€,** i isti se odnose ne troškove usluga održavanja opreme i vozila. Revizijom je utvrđeno da je iznos od 925,89€ ovih troškova plaćen preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača, a iznos od 35,00€ gotovinski iz blagajne.*

8.2.2.9. Troškovi zakupa poslovnog prostora

*Troškovi zakupa poslovnog prostora iskazani su u iznosu od **3.001,37€.** U postupku revizije je utvrđeno da je Partija na ime naknada po osnovu zakupa poslovnih prostora od fizičkih lica, za potrebe dva Opštinskih odbora isplatila iznos od 2.876,37€, (mjesečna zakupnina je iznosila od 120,00€ do 150,00€). Takođe je utvrđeno da je na ime troškova zakupa sale za održavanje promotivnih aktivnosti Partije plaćen iznos od 125,00€.*

U postupku revizije je takođe utvrđeno da je za potrebe Glavnog odbora Partije, Uprava za imovinu zaključila Ugovor o zakupu poslovno prostora površine 600m^2 sa fizičkim licem (broj 01-1/07 dana 07.05.2007. godine). Shodno zaključenom ugovoru mjesečnu zakupninu u iznosu od 4.500,00 plaća Uprava za imovinu.

8.2.2.10. Troškovi reklame i propagande

*Troškovi reklame i propagande iskazani su u iznosu od **11.011,57€.** Pomenuti troškovi se odnose na troškove po osnovu pružanja usluga zakupa reklamnog prostora, izradu plakata za konvenciju (štampa i grafička priprema), snimanje pres konferencije, troškove montaže, izrade izbornih letaka i štampa propagandnog materijala. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi plaćeni preko žiro računa shodno ispostavljenim fakturama dobavljača.*

8.2.2.11. Troškovi intlektualnih usluga, štampe i ostalih neproizvodnih usluga

*Troškovi intlektualnih usluga, štampe i ostalih neproizvodnih usluga iskazani su u iznosu od **4.487,50€,** a isti se odnose na troškove računovodstvenih usluga u iznosu od 3.802,50€, troškove sponzorstva u iznosu od 350,00€, troškove štampe u iznosu od 58,50€ i troškove održavanja i uređenja poslovnog prostora u iznosu od 276,50€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi plaćeni preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača.*

8.2.2.12. Troškovi platnog prometa

*Troškovi platnog prometa iskazani su u ukupnom iznosu od **1.699,65€,** i isti se odnose na troškove provizije po osnovu bankarskih usluga.*

8.2.2.13. Troškovi komunalnih usluga

*Troškovi komunalnih usluga iskazani su u iznosu od **1.155,60€,** a isti se odnose na troškove odvoza i deponovanja otpada. Plaćanje navedenih troškova vršeno je na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača.*

8.2.2.14. Troškovi kamata po kreditima

*Troškovi kamata po kreditu 8 u glavnoj knjizi Partije iskazani su u iznosu od **2.148,83€** i odnose se na troškove kamata po dugoročnom kreditu br. KR2009/357. koji je Partija zaključila sa NLB bankom u 2009. godini. Kredit je odobren sa rokom vraćanja 24 mjeseca i kamatnom stopom od 13,45% na godišnjem nivou (mjesečna kamatna stopa od 0,98%).*

8.2.2.15. Troškovi stipendija i ostali nematerijalni troškovi

*Troškovi stipendija i ostali nematerijalni troškovi iskazani su u poslovnim knjigama u iznosu od **1.652,50**€ od kojih se na isplaćene stipendije studentima odnosi iznos od 1.200,00€, a na ostale nematerijalne troškove iznos od 452,50€ (administrativne i sudske takse itd). Stipendija je isplaćivana mjesečno shodno ugovarima u iznosu od po 200,00€. Revizijom je utvrđeno da je isplata troškova stipendije vršena gotovinski iz blagajne.*

8.2.2.16. Troškovi naknada za puteve

*Troškovi naknada za puteve iskazani su u iznosu od **211,50€** i odnose se na naknade za upotrebu trajekta i tunela.*

8.2.2.17. Rashodi iz ranijih godina

*Rashodi iz ranijih godina iskazani su u iznosu od **14.832,12€** i odnose se na rashode po osnovu otpisa potraživanja za finansiranje izborne kampanje od opštine Kolašin shodno Odluci nadležnog organa u iznosu od 12.893,81€, na rashode po osnovu zarada, poreza i doprinosa iz 2011.godine u iznosu 511,66€ i na rashode za kamate iz ranijeg perioda u iznosu od 1.436,76€ koje su u 2011. godini bile evidentirane u poslovnim knjigama na kontu Aktivnih vremenskih razgraničenja.*

III REALIZACIJA PREPORUKA IZ 2011. GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu Pokreta za promjene, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih. Preporuke su se odnosile na:

- ***Obavezu Partije da donese sva opšta i posebna akta i da shodno Statutu donese Finansijski plan u predviđenom roku;***
- ***Obavezu Partije da vrši redovni godišnji popis imovine (stalne i obrtne) i obaveza i da obezbijedi analitičku evidenciju osnovnih sredstava;***
- ***Smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne po osnovu naknada za autorske honorare;***
- ***Obavezu Partije da prilikom islplate naknada po osnovu Ugovora o djelu fizičkim licima obračunava, obustavi i uplati poreske obaveze shodno Zakonu na dohodak fizičkih lica.***

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu utvrđeno je da je Partija preuzela određene aktivnosti na realizaciji preporuke DRI koje se odnose na obračun poreskih obaveza po osnovu naknada na način što je vršila obračun poreskih obaveza na isplaćene naknade, ali je utvrđeno da Partija nije izmirila sve obaveze po ovom osnovu sa stanjem na dan 31.12.2012. godine. Partija je realizovala preporuku koja se odnosi na vršenje redovnog godišnjeg popisa i na obezbjeđivanje evidencije osnovnih sredstava u poslovnim knjigama na način što je izvršila popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2012. godine, i obezbijedila evidentiranje imovine u eksel fajlovima po vrsti, količini, lokaciji i nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.

Što se tiče preporuka koje se odnose na smanjenje gotovinskih isplata iz blagajne po osnovu autorskih honorara i drugih naknada, revizijom je utvrđeno da Partija nije realizovala ovu preporuku jer je u 2012. godini gotovinski iz blagajne isplatila iznos od 179.267,54€, što je za 87% više u odnosu na 2011. godinu. Partija takođe nije realizovala ni preporuku koja se odnosi donošenje opštih i posebnih akata i donošenje Finansijskog plana.

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelik u Sektoru

Rukovodilac Kolegijuma

Dragiša Pešić, član Senata DRI
